

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(04-05 листопада 2021 р.)**

1 том

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

культурно-освітнього громадського діяча [2; 3; 4; 5 та ін.]. Так, першою директоркою тернопільської філії ВМІЛ, викладачем гри на фортепіано та музично-теоретичних дисциплін була учениця В. Барвінського, відома піаністка та педагог І. Крих [2; 3; 4; 5 та ін.], згодом професорка Львівської консерваторії. Саме відкриття цього українського музичного навчального закладу і стало початком наступного етапу становлення тернопільської фортепіанної школи.

Література:

1. Гринчук І., Спольська О. Феномен виконавських шкіл: регіональний аспект Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі»: науковий журнал. № 5. 2020. С.24 – 31
2. Кашкадамова Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси, 2017. 616 с.
3. Лабанців-Попко З. Сто піаністів Галичини. Львів: Українознавча наукова бібліотека НТШ. 2008. 223 с.
4. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи. Т. 2. / Упор. З. Штундер. Львів: Дивосвіт. 2000. 816 с.
5. Мазепа Л., Мазепа Т. Шлях до музичної академії у Львові. У двох томах. Том 1. Львів: В-во СПОЛОМ, 2003. 288 с.
6. Медведик П. Діячі української музичної культури (Матеріали до біо-бібліографічного словника) / П. Медведик // Записки НТШ Т. ССХХVI. Праці музикознавчої комісії. Львів : НТШ, 1993. С. 370 – 455.
7. Черепанин М.В. Музична культура Галичини (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.): Монографія / М.Черепанин. К.: Вежа, 1997. 328 с.

Юйцзінь Лянь

С.О. Іригіна

(Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського)

ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ СТУДЕНТІВ У ВОКАЛЬНОМУ КЛАСІ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД КАМЕРНИМИ ТВОРАМИ

Одним із провідних завдань, що постають перед педагогом з вокального класу у системі музично-педагогічної освіти, є формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя музики. Під педагогічною майстерністю розуміють комплекс властивостей особистості та рівень її професійної підготовки, що у сукупності забезпечують досягнення високої якості професійної діяльності.

Педагогічна майстерність виступає у їх цілісності як сплав індивідуально-ділових якостей і професійної компетентності вихователя. Індивідуально-ділові якості пов'язують із особистісними характеристиками, що є важливими для діяльності вчителя [2, 4].

До них відносять: гуманістичну спрямованість діяльності, здатність до сугестії, комунікативні якості тощо. До професійної компетентності відносять педагогічні знання та педагогічну техніку. Узагальнюючи, можна сказати, що в працях, присвячених структурі професійної майстерності, визначають наступні компоненти: 1. гностично-знанієвий; 2. операційно-практичний, 3. комунікативний; 4. прогностично-конструктивний; 5. організаційно-вольовий; 6. рефлексивно-корегуючий; 7. творчий.

На структурі педагогічної майстерності викладача-музиканта, у тому числі – вокаліста, відбивається специфіка музичного мистецтва як предмету засвоєння, на тлі котрого протікає навчально-виховна діяльність [3]. У зв'язку із цим важливі теоретичні наробітки в області загальної педагогіки та дослідження проблем педагогічної майстерності вимагають певного переосмислення, адаптації до специфічного змісту навчання у сфері художньої освіти. Так, у сукупність знань, які необхідні вчителю музики, входить, музична ерудованість, яка, у свою чергу, нерозривно пов'язана із суб'єктивністю сприйняття, інтерпретації та оцінки музичних явищ.

Здійснюючись на засадах розвинутих музичних здібностей, художнього смаку, музично-навчальна діяльність потребує глибокої внутрішньої роботи музиканта з сприйняття, присвоєння та творчої переробки сприйнятого твору. Тому в діяльності вчителя музики присутній оцінно-смаковий компонент, не властивий, наприклад, вчителю з природознавчих наук: фізики, хімії тощо.

Специфічною є і роль емоційно-художнього компоненту, артистизму вчителя музики, які проявляються не тільки у стосунках із школярами, а і у самій діяльності як сценічно-виконавський артистизм, відбиваючись на методичній підготовці до його виховання у учнів. Специфічним є і компонент рефлексивній, котрий має обслуговувати як музично-виконавські дії вчителя, так і його педагогічні стосунки з учнями, з педагогічним та батьківським колективом.

У процесі вдосконалення педагогічної майстерності викладача як виконавця та як педагога особливу роль відіграє робота над творами камерних жанрів. По-перше, саме вони становлять значну частину навчального репертуару й освоюються школярами за програмою предмета "Музика" в процесі слухання музики. По-друге, в силу невеликого об'єму, виконання камерного твору потребує особливо уважної,

ретельної деталізації всіх елементів: від інтонаційно-мовленнєвих до архітектонічних.

Основними видами камерної вокальної творчості, на матеріалі яких здійснюється робота у вокальному класі є романс та пісня, а також – їхні різновиди – балада, елегія, серенада, пісня народна, авторська тощо. Працюючи над ними, важливо навчати студентів не тільки якісно їх виконувати, а й усвідомлювати ті художні, технологічні, методичні проблеми, які виникали у процесі роботи та самостійно знаходити шляхи їх вирішення [1].

Ефективним у процесі вдосконалення педагогічної майстерності є розробка власного коментарю до твору, а також – створення методичної анотації, робота над якими сприяє розвитку педагогічної свідомості, а звідси, й педагогічної майстерності.

Варто звертати увагу виконавців камерного репертуару на важливість відповідності зовнішнього образу характеру твору, починаючи з виходу на сцену, поведження під час інструментального вступу та закінчуючи мімікою, мікрожестами, зоровим контактом, тобто засобами виконавського артистизму.

Набуття досвіду сценічного виконання камерних творів сприятливо впливає на загальну поведінку майбутніх вчителів, а з цим – і на якість їхньої підготовки до оволодіння педагогічною майстерністю.

Література.

1. Антонюк В.Г. (2007). Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник. Київ: Віпол, 174.
2. Василенко Л. М. (2003). Взаємодія вокального і методичного компонентів у процесі професійної підготовки майбутнього вчителя музики. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київ.
3. Овчаренко Н. А. (2016). Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності. (Дис. д-ра пед. наук). Кривий Ріг.
4. Падалка Г. М. (2008). Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України.